

BURO SRO B.V.
T.a.v. dhr. L. Arends
Sweerts de Landassstraat 50
6814 DG Arnhem

Datum 16 november 2017
Kenmerk BE/2017/439/r
Uw kenmerk Email d.d. 27 september 2017
Auteur(s) M.J. Visschers
Projectleider C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Loostraat 8 te Bemmelen

Aan de Loostraat 8 te Bemmelen is een vervallen woning met bijgebouwen gelegen. De initiatiefnemer is voornemens alle bebouwing te saneren ten behoeve van de bouw van een kleinschalig appartementencomplex. Het vigerende bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Buro SRO B.V. heeft Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Loostraat 8 te Bommel. De locatie ligt in het dorpskern van Bommel, wat onderdeel is van de gemeente Lingewaard. De woning met voormalige praktijkruimte, bijgebouwen en ruime tuin zijn al enige tijd geoccupeerd. De bebouwing op het perceel maakt een verjaarde indruk door gebrek aan onderhoud. De woningen en garage zijn opgetrokken uit metselwerk zonder open stootvoegen met een pannendak. Op de noordzijde van het perceel is een houten schuurtje gevestigd welke wordt gebruikt als houtopslag. Tussen het houtschuurtje en het woonhuis is een vijver gesitueerd. Tevens staat er een kas op deze noordzijde van het perceel. Achter de kas ligt een hoeveelheid puin welke is overwoekerd door vegetatie. Op de oostzijde van het perceel staan enkele grote sparren. Tevens zijn er nog diverse opstallen aanwezig op het perceel. Daarbij is de tuin voorzien van gazon met op sommige delen terrasverharding. Het perceel wordt omzoomd door een ligusterhaag, schuttingdelen en struikgewas. Op de westzijde van het perceel staat een zeer oude wilg. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan. De planlocatie is gelegen in de dorpskern van Bommel. De directe omgeving van de planlocatie bestaat dan ook voornamelijk uit woningen, dorpsinfrastructuur met groenstroken, winkels, bedrijven, parken en gemeentelijk groen. De planlocatie grenst aan de zuidzijde aan de Herckenrathweg, de doorgaande hoofdweg in het dorp Bommel. Op een afstand van 850m ten noorden van de planlocatie is de N15 gelegen. ten zuiden van de planlocatie, op een afstand van ca. 2 km stroomt de Waal.

Figuur 1 De planlocatie (rood omlijnd) is gelegen aan de Loostraat 8 te Bommel (bron: arcgis.com).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ingrepen betreft het verwijderen van het bestaande groen, sloop van de bestaande bebouwing en nieuwbouw van een appartementencomplex. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen vegetatie: kapwerkzaamheden, afvoer groen;
- sloop woning en bijgebouwen: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- egaliseren terrein; graafwerkzaamheden en grondtransport;
- terrein bouwrijp maken: aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- realisatie appartementencomplex: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein: algemene hoveniers- en overige werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2017. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 2/8 bewolkt, 18° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de voormalige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

<i>Bastaardkikker</i>	<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Egel</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Gewone pad</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Haas</i>	<i>Vos</i>
<i>Meerkikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Wezel</i>
<i>Aardmuis</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Woelrat</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Konijn</i>	
<i>Bunzing</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>	
<i>Dwergmuis</i>	<i>Ree</i>	

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedsfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Gedurende het veldbezoek zijn geen sporen van (beschermde) planten en/of sporen en delen hiervan aangetroffen. Op de muren van het woning zijn geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen. De tuin welke in het verleden in gebruik is geweest als siertuin, is verwildert en wordt vandaag de dag niet meer intensief onderhouden. Desondanks is deze door de huidige bewoners in gebruik. Zo worden er in een deel van de tuin groenten geteeld. De vegetatie op het plangebied bestaat uit aangeplante en gedomesticeerde soorten en/of soorten zonder beschermde status zoals; raaigras, hop, spar, hazelaar, braam, taxus, vlier, dwergmispel, mahoniestruik, acacia, liguster en bamboe. Op enkele plekken zijn algemene kruidachtige vegetatie aangetroffen. Enkele waargenomen soorten betreffen: zevenblad, madelief, haagwinde, brandnetel en paardenbloem. In de vijver zijn enkele typische watervegetatie aangetroffen, waaronder; watermunt, lisdodde, een waterlelie-achtige en zuurstofplanten zoals hoornblad en vederkruid. De habitatpreferentie van beschermde soorten bestaat met name uit specifieke kenmerken zoals extensief beheerde (laag)veengronden, vochtige duinvalleien en schrale (blauw)graslanden. Dergelijke structuren zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor in het wild levende grote zoogdieren. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. De planlocatie bevindt zich in de dorpskern van Bemmeloord. Op de planlocatie vinden met regelmaat menselijke activiteiten plaats waardoor er sprake is van verstoring. Tevens zijn de huidige bewoners in het bezit van een huiskat welke een negatief effect op het voorkomen van o.a. marterachtigen. Door het ontbreken van relevante vegetatiestructuren en ecotopen is een essentiële functie voor (grondgebonden) zoogdieren beperkt. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10). Gelet op de ligging van de locatie in het centrum van een dorp en overige barrièrevormende elementen in de directe omgeving van de locatie is het aannemelijk dat marterachtigen, herten, bever en andere soorten van de habitatrichtlijn en bijzonder overige soorten niet op de locatie voorkomen. Bovendien ontbreken alle essentiële onderdelen van het functionele leefgebied van habitatrichtlijn- en bijzondere overige soorten. De planlocatie heeft echter mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel en rat- en muisachtigen. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Voor de algemene soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10).

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). De sloop en realisatie van het appartementencomplex leidt tot de kap van bomen. De betreffende bomen zijn geïnspecteerd op geschikte holte en scheuren, welke kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boom-bewonende vleermuizen.

Dergelijke geschikte openingen zijn niet aangetroffen. Het is derhalve uitgesloten dat de kap van bomen leidt tot vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen. Alle gevels van de bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, open ventilatieroosters, kierende daklijsten, scheefliggende dakpannen en niet aansluitende kant- en/of nokpannen. In de panden op de planlocatie zijn een grote hoeveelheid kierende en verschoven dakpannen aangetroffen. Tevens zijn rondom de kantpannen, onder losliggende dakpannen en ter hoogte van de goot openingen aangetroffen die potentieel geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (Figuur 2). Voor het overgrote deel van de aangetroffen openingen zijn de aanvliegroutes tevens geschikt. In en rondom Bemmelen is het voorkomen bekend van diverse vleermuissoorten waaronder de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. (waarneming.nl, 2012-2017). Het is niet uit te sluiten dat soorten als gewone dwergvleermuis en andere gebouw bewonende vleermuissoorten de bebouwing gebruiken als vaste rust- en/of verblijfplaats. Om uit te sluiten of de potentieel geschikte vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk gebruikt worden dient er een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de aan- of afwezigheid van rust- en verblijfplaatsen en de functie van het plangebied voor vleermuizen (kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017). Afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek dienen vaste rust- en verblijfplaatsen gecompenseerd te worden en/of dient er rekening gehouden te worden met foeragerende vleermuizen. In de luwte van de gebouwen kunnen migratie en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Mogelijk kunnen, langs de gebouwen foeragerende en migrerende, vleermuizen worden verstoord als gevolg van (bouw)verlichting.

Figuur 2 De rode pijlen geven de openingen aan welke kunnen dienen als rust- en/of verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen. Tevens zijn enkele van deze openingen geschikt voor gierzwaluw en huismus.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. Reptielen worden niet verwacht op de planlocatie aangezien deze over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen. Tevens is het voorkomen niet bekend in deze regio. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. In de omgeving is de aanwezigheid bekend van: gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker, , bastaard kikker, meerkikker, poelkikker, kamsalamander en kleine watersalamander (Creemers en Van Delft, 2009; raven, ndff). Op waarneming.nl (periode 2012-2017) zijn geen waarnemingen van reptielen en amfibieën ingevoerd voor het telgebied waar de planlocatie in is gelegen. De gewone pad, rugstreeppad, kleine watersalamander, poelkikker, meerkikker, en bruine kikker zijn in de wijdere omgeving van de locatie aangetroffen. In de periode 2012-2017 (waarneming.nl, 2017). Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker en bruine kikker gedurende de terrestrische (herfst/winter) en/of aquatische (lente/zomer) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*). Echter dient bij het verwijderen van de puinhopen en vijver rekening gehouden te worden met vluchtende dieren. Het verdient de aanbeveling om deze gefaseerd te verwijderen. Volgens de huidige bewoners komt de kleine watersalamander en de kamsalamander voor in de vijver. De kleine watersalamander is een soort die valt onder de vrijstelling t.b.v. ruimtelijke ontwikkeling. Mocht het geen determinatiefout betreffen, is het onwaarschijnlijk dat de kamsalamander zich op eigen kracht heeft gevestigd in de vijver. De vijver dient zonder barrière bereikbaar te zijn en de soort heeft zich pas recentelijk in de wijde omtrek gevestigd (Spikmans, 2011; Raven, 2017). Tevens zijn de die benodigde habitatype (incl. functionele leefomgeving) niet optimaal en de waargenomen individuen bevinden zich op een afstand <400m van het plangebied. Om uit te sluiten of de kamsalamander daadwerkelijk in de vijver aanwezig is wordt geadviseerd om tijdens het voortplantingsseizoen met een schepnet een inventarisatie uit te voeren naar de aan- dan wel afwezigheid van individuen, eieren en/of larven van de soort. Dit onderzoek kan overigens gecombineerd worden met het huismus- en vleermuisonderzoek.

De poelkikker is waargenomen op enige afstand van het plangebied. Deze soort komt voor in de uiterwaarde van de waal ofwel Natura2000-gebied de Rijntakken. Het is op basis van geografische ligging en habitat-eisen, onwaarschijnlijk dat de poelkikker voorkomt op het plangebied. De rugstreeppad is een lastige soort ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen omdat tijdens de werkzaamheden geschikt habitat kan ontstaan en de soort plotseling op kan duiken. De rugstreeppad is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierskarakter (Creemers & Van Delft, 2009). De huidige situatie van het plangebied is ongeschikt voor de soort. Gedurende de sloop- en bouwwerkzaamheden kan het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot de significante afname van geschikt leefgebied. Behoudens kamsalamander geldt dat voor de soorten die mogelijk (incidenteel) gebruik maken van de planlocatie vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Mits maatregelen worden getroffen ten aanzien van rugstreeppad zijn negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen uitgesloten.

Vissen

In het plangebied bevindt zich een gesloten vijversysteem (oppervlakte <10m²). Volgens de huidige bewoners zijn er enkele vissen aanwezig (<10) in de vijver. Het is uitgesloten dat de vijver een functie heeft voor beschermde vissoorten. Bij het dempen van de vijver dienen, in het kader van de Algemene zorgplicht, de vissen over te worden geplaatst naar een ander watersysteem.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene en/of gedomesticeerde vegetatie aangetroffen.

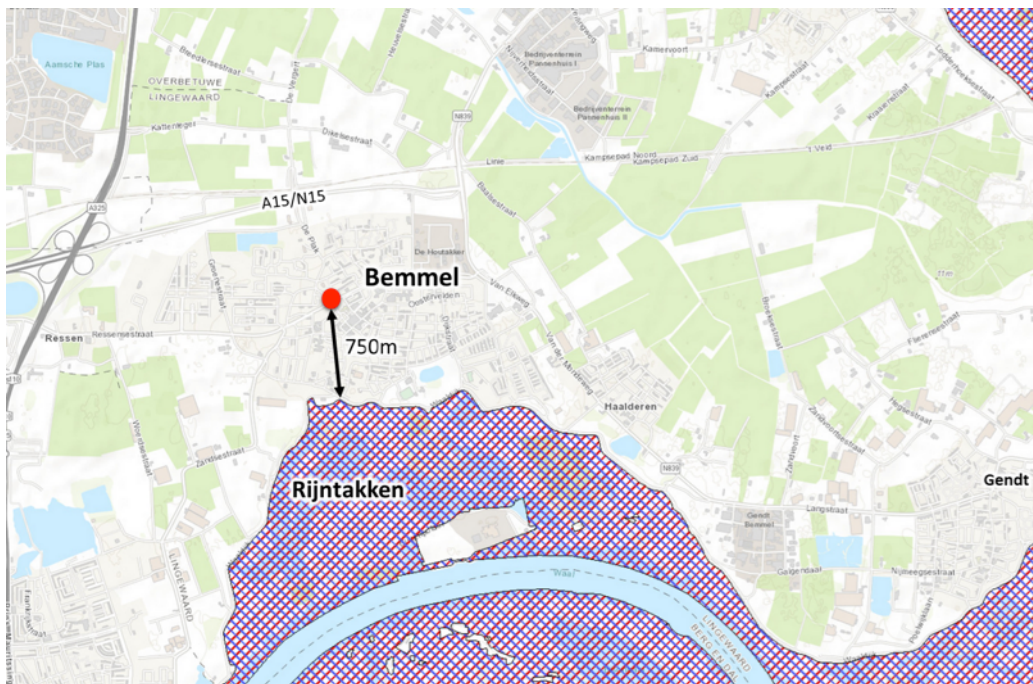
Op de planlocatie zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten is uitgesloten. Significante negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

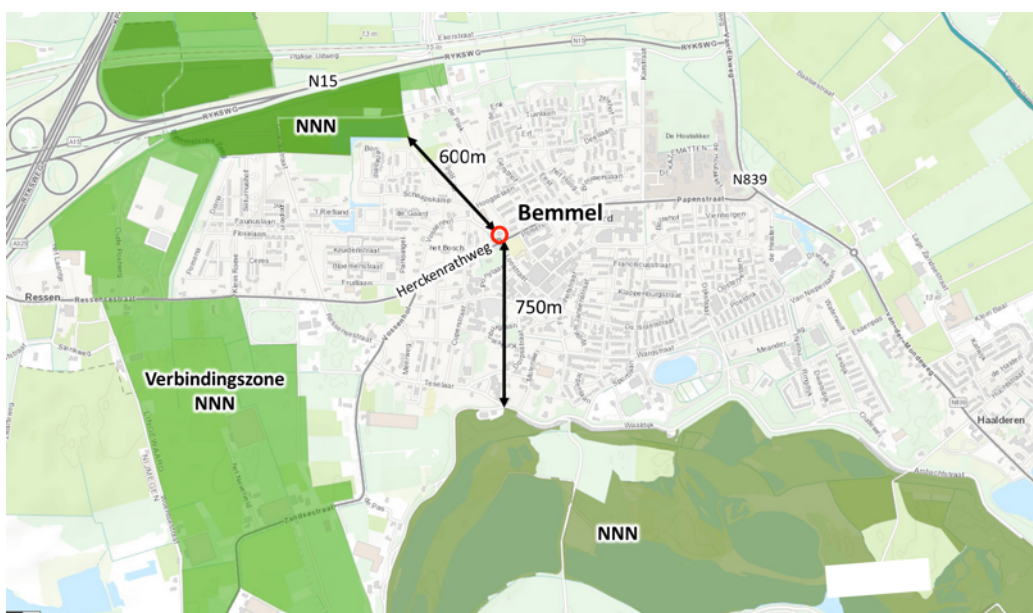
In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen merel en staartmees. Tijdens de inventarisatie zijn geen sporen van overige roofvogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Hierbij is gelet op braakballen, plukplaatsen, horsten of uitwerpselen van de desbetreffende soorten. De afwezigheid van deze sporen geeft aan dat de planlocatie voor de desbetreffende soorten geen essentiële functie heeft. Het woonhuis is nauwkeurig geïnspecteerd. Het woonhuis biedt openingen en/of holtes, die potentiële nestlocaties kunnen zijn voor huismus, gierzwaluw, kauw en andere vogelsoorten die broeden in gebouwen (figuur 2). De gierzwaluw en huismus zijn typische koloniebroeders waarbij de huismus relatief vaak te vinden is nabij structuurrijke tuinen, groenstroken en dergelijke. De gierzwaluw preferert in de regel hogere bebouwing en heeft een onderling grotere afstand tussen de nestlocaties. De gierzwaluw wordt aanzienlijk minder vaak in vrijstaande woningen met structuurrijke tuinen (belemmering tijdens vlucht en zicht op predatoren e.d.) aangetroffen. In de directe omgeving van de planlocatie zijn geschikte woningen/woonwijken voor de soort aanwezig. In de woning op de planlocatie zijn daarnaast slechts enkele geschikt openingen van waaruit de gierzwaluwen geen visueel contact kunnen hebben/onderhouden met soortgenoten in belendende bebouwing. De planlocatie biedt echter wel alle geschikte habitatonderdelen ten behoeve van het functioneel habitat van de huismus. Van beide soorten is het voorkomen bekend in de bebouwde kom van Bemmelen. De aanwezige groenelementen op de planlocatie zijn geschikt als broedlocaties voor algemene broedvogels (en mogelijk broedvogels die honkvast zijn maar voldoende flexibel om zich in de naburige vergelijkbaar habitat te vestigen) zoals; zangvogels, kraaiachtigen en duiven. Vogels prefereren een (broed)locatie waar sprake is van voldoende rust, voedsel en beschutting. Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met eventuele broedgevallen om verstoring te voorkomen. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden opgestart of, indien dit niet mogelijk is, dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode medio maart - medio juli. Met betrekking tot huismus dient een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van deze soorten te bevestigen.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap en het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van 750m ten Zuiden van het plangebied is het Natura 2000-gebied Rijntakken gelegen (figuur 2). De planlocatie ligt op een afstand van 600m ten zuiden van een Natuurnetwerk Nederland (Gelders Natuurnetwerk) en 750m ten noorden van een Natuurnetwerk Nederland dat tevens de status Natura 2000-gebied draagt. Daarbij is er een verbindingzone ten westen van het plangebied gelegen, welke het noordelijke Natuurnetwerk verbindt met het zuidelijk gelegen Natura 2000-gebied (figuur 3).

Figuur 2 De planlocatie ligt op een afstand van 750m tot het Natura 2000-gebied Rijntakken (bron: *arcgis.com*).

Figuur 3 De planlocatie ligt op een afstand van circa 600m tot het Natuurnetwerk Nederland (bron: *arcgis.com*).

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot een beduidend hoger aantal verkeersbewegingen. De sloop leidt tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie (projecteffect). In de toekomst zal er echter sprake zijn van een relatief lage(re) uitstoot (hogere isolatiewaarden en een hoogrendement stookinstallatie). Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en de afstand tot kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura2000-gebieden per definitie te groot is. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Conclusies

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De te slopen woning is geschikt als verblijfplaats van vleermuizen en huismus. De vijver is mogelijk onderdeel van het leefgebied van kamsalamander (informatie bewoners), het is echter uitgesloten dat er sprake is van een duurzame populatie. Voor overige beschermde soorten, waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen, biedt de planlocatie geen geschikt leefgebied. De planlocatie is geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, amfibieën, insecten en broedvogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of het Natuurnetwerk Nederland. Van externe werking is geen sprake.

Tabel 1 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda x = ongeschikt ja = geschikt m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							ja	ja
Geschikt habitat Habitarijrichtlijnsoort	x	x	m	m	x	x	x	
Geschikt habitat overige soort	x	x		x	x	x		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	x	x	ja ¹	ja ²	x	x	x	ja ¹
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aerius			
Natura2000	750km		geen		n.v.t.			
Natuurnetwerk Nederland	600m		geen		n.v.t.			

¹ De verblijfplaatsen van soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie zijn goed te mitigeren. Indien een ontheffing noodzakelijk is, is het de verwachting dat deze, na het treffen van de juiste maatregelen, door het bevoegd gezag zal worden afgegeven.

² Dit onderzoek wordt niet strikt noodzakelijk geacht maar volledigheidshalve gecombineerd met het uit te voeren huismus- en vleermuisonderzoek

Uitvoerbaarheid

De ontwikkeling van een kleinschalig appartementencomplex aan de Loostraat 8 te Bemmelen is uitvoerbaar. Voorafgaand aan de sloop dient te worden vastgesteld of de planlocatie een functie heeft voor huismus, vleermuizen en kamsalamander. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden dient tevens rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van algemene amfibieën, broedvogels en zoogdieren. Voor algemene broedvogels dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. Tevens dient er tijdens de uitvoering rekening gehouden te worden met potentieel leefgebied, en daarmee de kans op vestiging van de rugstreeppad op de planlocatie. Voor dit soort dienen maatregelen getroffen te worden om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wnb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde ontwikkeling (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De ontwikkeling van een kleinschalig appartementencomplex aan de Loostraat 8 te Bommel is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Indien dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Spikmans, F., 2011. Kamsalamander in rivierengebied Gelderland. Ravon, Nijmegen.

Geraadpleegde websites

arcgis.com
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie bv,
ing. M.J. Visschers

Bijlage 1 Fotografische impressie
Bijlage 2 Ecologie rugstreepad
Bijlage 3 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De woning is opgetrokken uit gemetselde muren zonder spouwgangen en bekleed met een pannendak.

Figuur 2 De initiatiefnemer is voornemens de woning met tuin en bijgebouwen te saneren om een appartementencomplex te bouwen.

Figuur 3 Het omliggend terrein is in gebruik als siertuin met vijver houtschuur, kas en een diverse opstallen. Het geheel maakt een verruigde al dan niet verjaarde indruk.

Figuur 4 In de tuin ligt een gazon met gedomesticeerde planten, bomen en ruigtevegetatie.

Bijlage 2 Ecologie rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreeppad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van Delft, 2009). De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlek en soms een rug streep (kennisdocument Rugstreeppad, 2017).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pionier soort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief.

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van Delft, 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraafbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laag begroeide terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. De voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

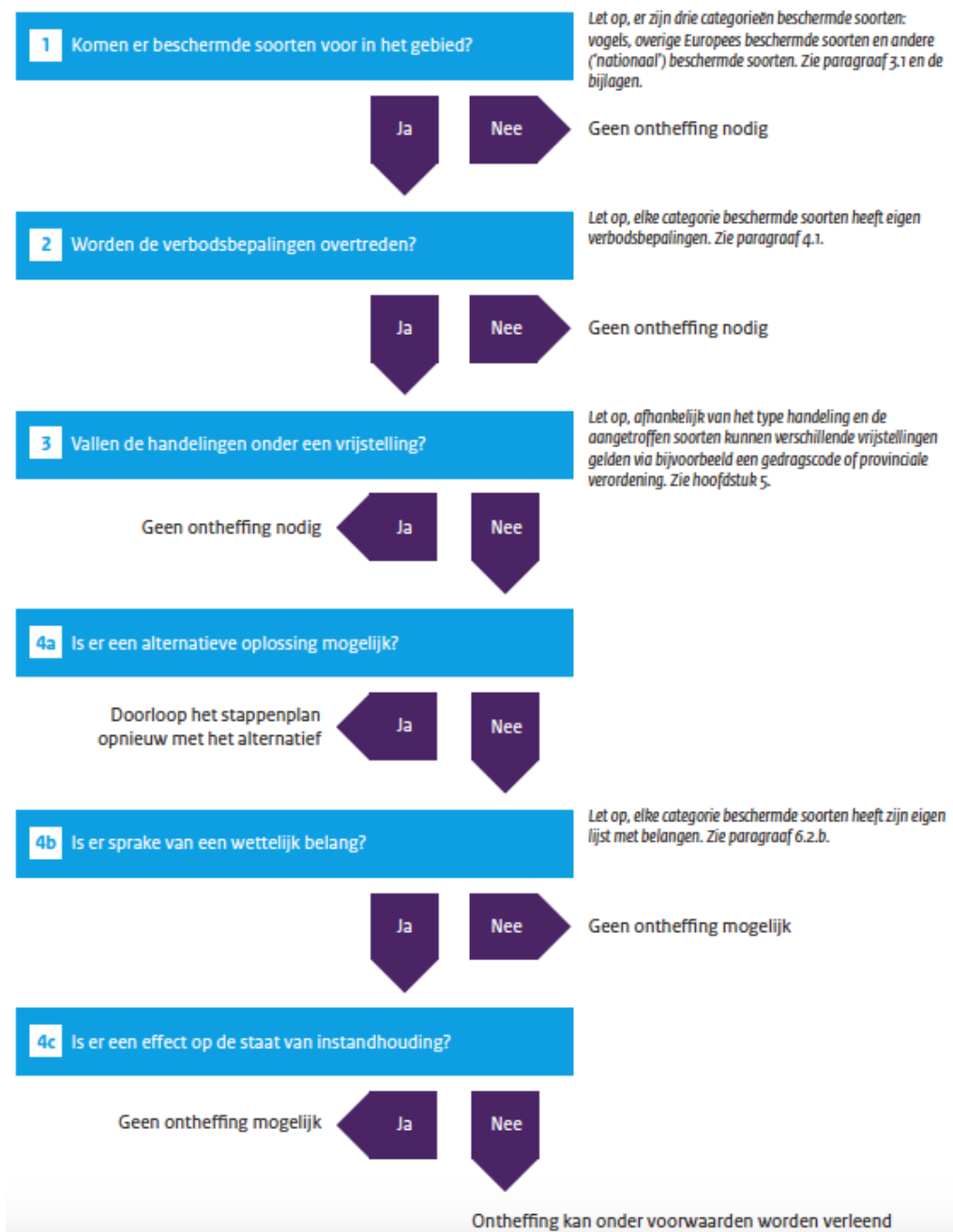
De voortplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatie loze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvangen en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatie specifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (kennisdocument Rugstreeppad, 2017).

Bijlage 3 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

Indien uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn dient een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Middels onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van EL&I, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.

Stap 4b. Is er sprake van een wettelijk belang?

Vogelrichtlijnsoort

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.3, lid 4b).

- 4** Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
- a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b.** zij is nodig:
 - 1°.** in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°.** in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°.** ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°.** ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°.** voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°.** om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c.** de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.8, lid 5b).

- 5** Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
- a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b.** zij is nodig:
 - 1°.** in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°.** ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°.** in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°.** voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°.** om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c.** er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Overige soort

Ten aanzien van *Overige soorten* zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 2).

- 2** Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.